

A black and white photograph of a man in a dark coat standing in a field. In the foreground, a young child in a light-colored jacket and a dark hooded hat is looking towards the camera. To the left, a shaggy dog is partially visible. In the background, there are several buildings, possibly houses or small shops, under a clear sky.

Jediné dievča na svete

Skutočný príbeh

MAUDE
JULIENOVÁ

**Jediné
dievča
na svete**

Jediné dievča na svete

Skutočný príbeh

MAUDE JULIENOVÁ
a
URSULA GAUTHIEROVÁ

Jediné dievča na svete
Maude Julien

Copyright © 2017 Maude Julien and Ursula Gauthier
Copyright © Editions Stock, 2014
International Rights Management: Susanna Lea Associates
All rights reserved.

Cover Photo © Rights Reserved

Prvé vydanie.

Všetky práva vyhradené. Táto publikácia ani žiadna jej časť nesmie byť kopírovaná, rozmnožovaná ani inak šírená bez písomného súhlasu vlastníka autorských práv.

Slovak edition © Citadella, 2018
Translation © Jela Krajčovič, 2018
Redakčná úprava a korektúry: Ľubomír Závada
Grafická úprava: Mgr. art. Ján Hanušovský

Vydalo vydavateľstvo Citadella v roku 2018

ISBN: 978-80-8182-115-8

Niektoré mená a detaily boli zámerne pozmenené
v rámci ochrany súkromia osôb,
s ktorými prišla Maude Julienová do kontaktu.

Úvod

V roku 1936 mal Louis Didier len tridsaťštyri rokov a už bol pomerne majetný. Pochádzal z chudobných pomerov, no rýchlo sa vypracoval a založil si vlastnú firmu v mestečku Lille. Bol vášnivým stúpencom rádu slobodomurárov. Vyznával vieru, že svet je temný a ovládajú ho nečisté sily.

V tom istom roku sa zoznámil s jedným mužom; bol to baník z mestečka Fives, ktorý ledva vládol uživiť plno hladných krkov. Louis Didier navrhol baníkovi, aby mu „zveril“ do výchovy svoje najmladšie dieťa: šesťročné dievčatko s plavými vlasmi. „Jeannine nebude u mňa nikdy nič chýbať, dostane sa jej skvelého vzdelania a bude si žiť ako vo vatičke. Moja jediná podmienka je, že už ju nikdy neuvidíte.“

Dosiaľ nevyšlo najavo, či medzi oboma mužmi prebehla platba za dieťa. Baník kývol na súhlas. Jeannine odišla k Louisovi Didierovi a svoju rodinu už nikdy viac neuzrela.

Louis Didier dodržal svoj sľub. Jeannine poslal na internátnu školu, kde získala veľmi dobré vzdelanie. Odporučil jej študo-

vať filozofiu a latinčinu na univerzite v Lille a zaručil sa, že vzdelanie úspešne ukončila.

Netuším, či jej Louis Didier odhalil svoje skutočné pohnútky, svoj veľký plán. Zdôveril sa tomu malému dievčatku, ktoré trávilo každé prázdniny len s ním? Alebo si počkal, kým vyrastie a stane sa jeho ženou? Myslím si, že kdesi hlboko vnútri Jeannine tušila, že jej poslaním je dať mu dieťa s rovnakou plavou hrivou, akú má ona a neskôr sa postarať o jeho výchovu.

Louis veril, že Jeannino dieťa bude ako jeho otec „vyvolené“ a v neskoršom živote bude jej poslaním „pozdvihnúť ľudstvo“. Vďaka matkinmu vynikajúcemu vzdelaniu budú môcť toto dieťa vychovávať ďaleko od vplyvu nečistého sveta. Úlohou Louisa Didiera bude pripraviť ho fyzicky a mentálne na to, aby sa stalo „nadľudskou bytosťou“, ktorá bude vybavená splniť úlohy, čo od svojho otca dostane.

Dvadsaťdva rokov od chvíle, čo sa Jeannine stala jeho matkou, sa Louis Didier rozhodol, že nastal čas priviesť na svet dieťa. Tým jediným správnym dňom pre narodenie bol určený 23. november 1957.

A presne toho dňa Jeannine porodila drobné blondávané dievčatko.

O tri roky neskôr Louis predal svoj podiel vo firme a kúpil dom pri Casseli, medzi mestami Lille a Dunkirk. Presťahoval sa tam spolu s Jeannine, aby sa naplno oddal projektu, ktorý si predsavzal v roku 1936: stvoriť zo svojho dieťaťa človeka s nadľudskými schopnosťami.

Tým dieťaťom som bola ja.

Linda

Keď som po prvý raz vstúpila do toho domu, mala som asi štyri roky. Mala som oblečený červený kabátik. Dodnes mám v pamäti jeho látku, jej hrubú plstenú štruktúru. Nikto ma nedrží za ruku, vedľa seba nikoho necítim. Vnímam akurát svoje ruky, zovreté v päst', ktoré zvierajú látku, akoby to bol jediný záchytný bod vo vesmíre.

Zem je posiatá drobným hnedastým štrkom. Vôbec sa mi tu nepáči. Záhrada snáď nemá konca, bojím sa, že ma úplne pohltí. A nakoniec je tu tá najtemnejšia vec, obrovský dom napravo odo mňa.

Začujem, aký škripavý zvuk vydávajú ťažké vráta v boji so štrkom a ktoré sa práve v tejto chvíli za mnou zatvárajú. Vráta škripú, až kým obe strany do seba nezapadnú. Potom zacvakne zámok: vráta sa nadobro zavreli. Nemám odvahu sa otočiť. Mám pocit, akoby sa za mnou zatvorili navždy.

Keď sme s mamou samy, opätovne mi vyčíta, že je to len a len moja chyba, že sme museli odísť z Lille a že sme sa zakopali v tej-

to diere. Že to ja nie som normálna. Musia ma ukrývať, inak by ma okamžite zavreli v Bailleul. To je ústav pre duševne chorých. Už raz som na tom mieste bola. Moji rodičia tam boli vyzdvihnúť slúžku. Je to hrozné miesto, plné zúfaleho kriku a nepokoja.

Niečo však na tom pravdy bude. Že nie som celkom normálna. Mávam občas záchvaty, že si trieskam hlavu o stenu. Som zmesou nezlomnej vôle, bezodnej radosti, no aj hnevu. Jasné, že náraz o stenu bolí, aj to, keď ma mama násilím zastaví a odtiahne preč. Nemám strach. Som plná odvahy, nič ma nedokáže zlomiť.

Otec dá potom steny potrieť obzvlášť drsnou omietkou, aby ma „skrotil“. Je to však zbytočné. Aj napriek tomu občas v nápore hnevu vrazím hlavou do steny. Pokožku na hlave mi museli zašívaf nespočetnekrát, mám ju celú posiatu jazvami. Mama sa na mňa veľmi hnevá za to, že si zakaždým o tú drsnú stenu roztrhne šaty.

Odkedy bývame v tomto dome, už sa necítim taká silná. Som úplne osamelá. Nechodím ani do škôlky. Učí ma mama, v izbe na poschodí. A nechodím ani do garáže, kde ma zvykli rozosmievať robotníci. Takmer vôbec nechodíme von a máme len málo návštev.

A tak veľmi rada by som chodila do školy, do normálnej školy, kde by boli učitelia a deti, s ktorými by som sa mohla priateliť. Hoci sa na to veľmi bojím otca spýtať, nájdem odvalu: „Mohla by som ísť do školy?“ A nato sa na mňa rodičia pozrú, akoby som vyslovila čosi nehorázne. Mama sa tvári znechutene. Otcove oči sa do mňa zapichnú. „Ty si neuvedomuješ,“ pomaly vraví, „že to kvôli tebe som tvojej matke poskytol vzdelanie? Pilne študovala, to mi ver. Myslela si, že to snáď nikdy nedokončí. A ja som ju do toho tlačil naďalej. S jej kvalifikáciou môže vyučovať hoci aj celú triedu. A ty ju budeš mať len pre seba, až kým v osemnástich nezložíš maturitu. Máš obrovské šťastie a ty sa sťažuješ?“

Neviem, čo to do mňa vošlo, no vyhrkla som: „Ak môže učiť celú triedu, prečo by sme nemohli mať v triede aj iné deti?“ Nastane hrobové ticho. Zmeraviem. Práve som pochopila, že o škole už nikdy ani zmienka. Do bežnej školy chodiť nebudem, bodka.

Ešteže mám Lindu. Prišla k nám asi v tom čase, ako sme sa nasťahovali. Vyrastáme spolu. V mojich najstarších spomienkach je vlastne ešte šteniatko. Keď kýve chvostom, švihá mi ním o tvár. Štekli ma to a rozosmieva. Mám rada vôňu jej kožucha.

Kým je ešte šteňa, spáva v kuchyni, pretože v severnom Francúzsku sú noci chladné. Do ostatných častí domu má zakázané ísť. Keď sme v jedálni, počujem ju z chodby zavýjať. Onedlho ju presťahujú do nevykurovanej špajzy.

Môj otec ju chce skrátka postupne presťahovať na dvor. Dovezú nám peknú maľovanú búdu a otec ju dá postaviť do záhrady pod kuchynské okno. Tam teraz Linda spáva. Má zakázané čo i len ňufák strčiť dovnútra. Keď však udrú silné mrazy, otec chudákovi chlpáčovi, ktorý od zimy drkoce zubami a srseň má posiatu kryštálkami ľadu, milosrdne poskytne aspoň dočasne nevykurovanú špajzu.

Otec sa však na to hnevá. Psy sú na stráženie, tvrdí. Majú byť vonku. Keď mrazy povolía, Linda je vykázaná zase von a stále priviazaná o zábradlie pri schodisku. Chodím za ňou tak často, ako sa len dá. Pôsobí na mňa mohutne. Potiahnem ju za srseň na krku a zaborím si tvár do jej kožucha. Môj otec na ňu vykrikuje povely, z čoho je vystrašená. Mama, na ktorú Linda vzhliada s chladnou zdvorilosťou, je podráždená. „Ten pes patrí mne,“ tvrdí mi. „Ale samozrejme, ty musíš mať všetko. Tak sa tvár aj ďalej, že je tvoja. Aj tomu chudákovi psovi si nahovorila, že si jeho pani.“

Cítim sa vinná. Nerozumiem, kto vlastne komu patrí. Lindu to však, zdá sa, vôbec netrápi. Radostne okolo mňa poskakuje.

Jedného dňa k nám prídu murári. Otec mi povie, že budú pre Lindu stavať domček. Som nadšená. Keď je „domček“ hotový, pripadá mi čudný: predná časť je vysoká ako dospelý človek a zadná časť je izolovaná sklenenou vatou, „aby bolo psíkovi pekné teplučko“. Odteraz bude Linda vonku v hocakom počasí.

Je to zvláštne, no Linda odmieta čo i len nakuknúť do zadnej časti koterca. Otec mi nariadi, aby som tam vošla najprv ja. Linda sa ku mne onedlho pripojí. Niekoľko dní sa tak hráme na skrývačku.

O týždeň neskôr ma uprostred dňa otec zavolá, aby som šla zase psa privykať novej búde. Hurá! Aspoň sa uujem z vyučovania! Linda sa ma snaží predbehnúť, je nadšená. Schúlím sa jej do náručia v našej malej skrýši. Myslím, že práve vtedy prišli tí murári. A netušim prečo, zovrelo mi hrdlo. Podišli k voliére s ťažkou kovovou brámkou s čierno-bielymi mrežami. Nadvihnú ju a ozve sa cvak! Bránka pevne visí na pántoch.

„Maude, zmizni odtiaľ!“ skríkne otec. Poslúchnem ho. Nič iné mi totiž ani nezostáva. Vyjdem von a bez Lindy. Má veľmi smutné oči. „Vidíš,“ povie otec a prísne sa na mňa pozrie. „Dôverovala ti a kam ju to dostalo, však. Nikomu nesmieš dôverovať.“

Od tohto dňa a až do konca svojho života ostane Linda zatvorená vo svojom koterce od ôsmej ráno až do ôsmej hodiny večer. Dôverovala mi, ale ja som nevedela, čo sa stane. Je tu uväznená kvôli mne.

Spočiatku dosť zavýja, škriabe o mreže a vystrkuje labku za každým, keď prechádzam okolo. Nemám dovolené sa zastaviť. Ospravedlňujúco sa na ňu pozriem. Ako plynie čas, zvykne len

ticho sedieť za bráňkou, iskra sa jej vytráca z očí a sotva na mňa kývne chvostom, ak ma zbadá.

Následne sa jej mení povaha. Máva záchvaty zúrivosti bez zjavnej príčiny. Vrchá a cerí zuby, len čo začuje kroky. Po ôsmej večer, keď má povolené prebehnúť sa po záhrade, sa takmer pustí do mamy. Predsa len, je to nemecký ovčiak a občas vie byť hrozivá. Mama na ňu musela vyliať vedro s vodou. Potom sa, samozrejme, začne báť každého vedra, ktoré uvidí.

Otec je veľmi spokojný. Z Lindy sa konečne stal poriadny strážny pes. K výcviku pridá neskôr aj stráženie bicykla, pri ktorom pes musí ostať nehybne sedieť. Potom mi nakáže, aby som sa k nej priblížila. Keď zamáva chvostom, nakričí na ňu a ona sa okamžite stiahne. Ak pochopí, ako treba strážiť bicykel, pohladí ju a dovolí jej vybehať sa.

Po niekoľkých mesiacoch sa ju rozhodne vyskúšať. Ak stojí nehybne ako socha, otec ma pošle, aby som bežala a vzala bicykel. Urobím, ako mi kázal. Linda vidí, ako k nej bežím, vyskočí a z celej sily sa mi zahryzne do stehna. Vykríknem v šoku a od bolesti. Ihneď ma pustí, zaľahne na zem a previnilo na mňa pozerá. „Hocikto na teba môže zaútočiť. To je jedno, aké majú príkazy. Dokonca aj pes, o ktorom si si myslela, aký ti je verný,“ povie otec.

Napriek tomu Lindu stále ľúbim. Nikdy neverím tomu, že by ma pohrýzla zámerne. Bola to nehoda. Otec sa často vracia k tejto príhode. Chce, aby som pochopila, že on je jediný, komu môžem dôverovať a že len on ma miluje a ochraňuje. Že by som mala veriť len jemu.

Pitou

Každý večer o ôsmej zájdem za Lindou a pustím ju von. Kým to však urobím, šepkám jej ucha všelijaké príbehy a ona ma pozorne počúva. Nechcem, aby to počul niekto iný. Niekedy ju poštekľím a ona si obtrie ucho o moju tvár. Často jej rozprávam o kačkách, ktoré sa usadili pri rybníku, čo otec nechal vyhlbiť vzadu v záhrade.

Divé kačky sa práve teraz sťahujú a prelietavajú okolo nás. Niektoré sa zastavia aj na našom pozemku. Otec sa ich stráni, pretože sa bojí, aby títo „votrelci“ nenakazili naše zvieratá. Vyberie si pušku a strieľa na nich. A mama sa ich snaží vyplašiť tak, že trúbi dúchadlom.

Samozrejme, nechceme vyplašiť naše vlastné kačice, a tak im musíme po krídle pristrihnúť. Ja ich mám chytať, pretože z nejakého nevysvetliteľného dôvodu sa ku mne neboja prísť. Láme mi srdce, keď vidím, ako ku mne okamžite bežia. Podávam ich po jednom mame a ona im pristriháva pierka obrovskými nožnicami. Kačacie pierka sú veľmi hrubé. Strihá ich veľmi nakrátko,

niekedy až do krvi. Všetky naše kačice potom chodia smiešnou chôdzou. Nepristrihnuté krídlo je oveľa väčšie ako to druhé.

Linde rozprávam o škaredom reze po nožniciach, ktorý im ostal, o zápachu trusu, čo zo strachu z nich vypadol. Cítim sa trochu ako tie kačice na rybníku, s jedným krídlom dlhým a to druhé mi pristrihávajú.

Našťastie jej môžem porozprávať aj veselšie príhody. Napríklad o Pitouvi, pižmovom káčerovi, ktorého sme zachránili od istej smrti. Pitou raz zúfalo nariekal. Všetci traja sme sa k nemu rozbehli a zbadali sme smiešne kľbko peria, chúliace sa pod veľkým káčerom, ktorý mu držal hlavu pod vodou zobákom. Káčer bol zrejme jeho otec, ktorý ho chcel utopiť.

Mama schytí palicu a šmarí ňou káčerovi po hlave, aby malého pustil. No on sa nedá, myká sa zo strany na stranu, ale nepustí. Mama tiež nie. Zrazu sa rozbehne úzkou lávkou ponad rybník. A vtom bác! Už je vo vode. Skloním sa, aby som jej pomohla von, no spadnem aj ja. „Prečo práve ja musím žiť s takými hlupaňami!“ vykrikuje nahnevaný otec. Máčame sa v špinavej, smradľavej vode. Mama sa rozmotá drdol a vlasy sa jej rozletia po chrbte. Nakoniec ma chytí za golier a vytiahne ma na lávku.

Som celá od blata, no Pitua nemôžem nechať tak. Podarilo sa mu uniknúť pred pazúrmí svojho otca, no stále sa topí. Nahnem sa vpred, že mu pomôžem. Šmykne sa mi noha, a znovu skončím vo vode. Chytím sa o lávku, nejako sa vytiahnem von a káčera sa mi tiež podarí zachrániť.

Teraz sa celý trasie od zimy a mokré perie mu visí dolu. „Je mu zima!“ vybuchnem do plaču. „Zomrie tu od zimy!“ Otec, ktorý sa pred chvíľou zadúšal od hnevu, náhle zmäkne. Pripomína mu Pitou zajačika, ktorého mal v detstve a ktorého mu jeho bez-

citný otec raz servíroval na večeru? „Daj ho na chvíľu k peci, aby sa rozohrial,“ dodá.

Celá natešená sa rozbehnem do kuchyne. Pitou uschne a strávim s ním zbytok dňa a aj nasledujúce dni. Otec má preň evidentne slabosť. Dovolí mi zobrať si ho kamkoľvek so sebou v škatuli špeciálne pre neho vystlanej vlnou.

Naše spoločné šťastné chvíľky sa čoskoro nachýlia ku koncu a malého káčera musím vziať naspäť k rybníku. Tatko káčer má s ním však stále problém a len čo ho zbadá, pustí sa doň zobákom. Spýtam sa otca, či by Pitou mohol žiť za plotom okolo rybníka. „Ako chceš, ale keď ho Linda zožerie, bude to tvoja vina.“ Pitou sa však Lindy absolútne nebojí. Voľne sa pohybuje po záhrade okrem plochy rybníka, ktorej sa snaží vyhýbať ako čert krížu. Keď ho učím plávať, správa sa ako šialený, len čo zbadá vodu.

Čoskoro z neho vyrastie nádherný káčer s čiernočerveným sfarbením. Vždy keď ma uvidí, rozbehne sa za mnou. Stojí mi pri nohe, zatiaľ čo plejem záhradku a rozosmieva ma kvákaním. Má šťastie, že je pižmová kačica, pretože tie nevedia lietať. Jemu netreba strihať krídlo. To, čo ma však najviac teší, je, že si vychádzajú s Lindou. Keď je zatvorená v koterci, prešmykne sa k nej cez mreže dovnútra.

Nadovšetko milujem Lindu aj Pitua. Moji rodičia tomu veľmi dobre rozumejú. Ak odo mňa niečo chcú, stačí im povedať: „Pozor! Ak to neurobiš, Linda bude v koterci každý deň navyše celý tento mesiac,“ prípadne „Pitou bude zavretý v drevenej bedni bez jedla a vody“, či úplne najhoršia vyhrážka je: „Dáme Pitua naspäť tam, kam patrí“ – čo znamená rybník, kde by určite neprežil. Môj záchvat rebélie sa okamžite rozplynie.

Pitou

Otec mi často spomína jednu príhodu v súvislosti s kačkou, keď ma učí o ľudskej povahe. „Ak sa pridáš k ostatným ľuďom, budú s tebou zaobchádzať ako ostatné kačice s Pituom. Ani na chvíľku nezaváhajú, aby ťa roztrhali na kusy, či kvôli nejakej hlúposti, alebo celkom bez príčiny.“

Lindbergh

Otec vyslovene neznáša, keď nič nerobím. Keď som bola malá, mohla som sa hrať vonku na dvore až po konci vyučovania. Teraz mám päť rokov a mám ešte menej voľného času. „Nesmieš márniti drahocenný čas,“ tvrdí otec. „Sústreď sa na svoje povinnosti.“

Chtiac či nechtiac sa moja myseľ vždy niekam zatúla a ja len tak sedím a hľadím do prázdna. Alebo keď pracujem v záhrade, zastanem, aby som lapila dych. A vtom bezpochyby pocítim jeho mlčanlivú prítomnosť. Srdce mi zovrie. Pomaly sa otočím a on naozaj stojí vzpriamene za mnou. „Čo robíš?“ zreve. Som úplne bezmocná: nedokážem ani len otvoriť ústa a cítim sa previniť. Premôže ma strach, a tak sa radšej vrátim naspäť k práci.

Netuším, ako to robí, ale otec má zrejme nejaký šiesty zmysel. Neomylné dokáže vycítiť každú moju slabosť. Minútu oddychujem a už je pri mne a prepichuje ma očami. A keby tam aj nebol fyzicky, cítila by som, ako sa mi jeho oči zabárajú do chrbta.

Raz sme spolu s mamou trhali burinu. Neďaleko stál nádher-
ný, majestátny strom. Nebol obzvlášť vysoký, ani najurastenej-

ší, no určite najkrajší. Vyrastá z neho veľká, z nižšej časti kmeňa rastúca vetva, ktorá smeruje vodorovne a potom sa pomaly a ladne zatáča nahor k oblohe. Najradšej by som sa na ňu posadila, vyzerá, akoby bola stvorená na sedenie. Jedného dňa, keď mama na chvíľu odbehla, nadšene som sa na tú vetvu vyšvihla. Nepamätám si, ako dlho som tam len tak sedela. Jasne si však spomínam na to, ako ma otec stiahol dolu ťahajúc ma za vlasy. Zhodil ma na zem tak prudko, až mi vyrazilo dych. Nevšimla som si ho prichádzať. Odvtedy pre istotu len z diaľky sledujem strom šťastia.

Nemám priveľa voľného času. Okrem príprav do školy, povinností v domácnosti a pomáhania otcovi sú moje dni úplne plné. Niekedy mám dovolené nakuknúť do veľkej izby s výhľadom na ulicu. Pozorujem chodcov. Najradšej sem nakuknem pred ôsmou, kým sa mi začne vyučovanie. Vtedy okolo prechádzajú zamestnanci továrne v Cathel na druhej strane nášho pozemku. Svižne prejdú okolo nesúc si obedár. Občas ich zazriem aj večer asi okolo šiestej. Sú unavení, ale myslím, že šťastní. Semtam niektorého z nich čaká žena alebo k inému sa rozbehne dieťa. Pozorujem ich tváre. Večer v posteli si predstavujem seba ako manželku zamestnanca tejto továrne, ktorý ráno vyráža do práce v ruke s obedárom, čo som preňho nachystala.

Ráno vídavam tiež deti, ako idú do školy. Pre mňa je to niečo úplne výnimočné. Aj ja chcem ísť takto do školy. No moja škola je tu, priamo na poschodí. Pozbieram všetku odvahu a poviem mame, či by som nemohla ísť k bráne, akoby som išla do školy a potom sa vrátila pozdĺž plotu k vchodovým dverám. Mama si ma bez slova vypočuje.

O chvíľu si ma otec zavolá do jedálne. Rodičia sa tvária veľmi vážne, ako vždy. Otec sa rozhovorie o slávnom americkom letcovi